

Бібліотека і читач: виклики часу

Що таке сучасна бібліотека?

Сучасна бібліотека – це не лише простір для читання, отримання нових знань. Це комфортний, привітний, й обладнаний технічно інформаційний центр, що має безліч ресурсів для робочих та повсякденних справ і дозвілля всієї родини.

Це також місце де можна поспілкуватися з друзями, провести ділову зустріч, взяти участь у культурних заходах і забавах для дітей і дорослих. Бібліотека повинна бути не місцем зберігання книг, а громадським центром, простором для життя, куди можна прийти, відпочити, спілкуватися, читати книжки, де можуть відбуватися навіть такі заняття, як гімнастика, танці, заняття для дітей, театр тощо.

Впровадження у роботу бібліотек для дітей нових інформаційних технологій значно підвищує їх престиж та впливає на якість надання інформаційних послуг. Бібліотеки стають інформаційними центрами для реальних, віртуальних та потенційних користувачів.

Трансформація діяльності бібліотеки в залежності від обставин. В умовах воєнного стану саме бібліотеки стали чи не єдиним загальнодоступним, безкоштовним громадським простором підтримки.

Інформаційні технології сьогодні стали невід'ємною частиною життя кожної дитини. Тому у бібліотекарів виникає необхідність створити умови для самореалізації дітей у їх творчій діяльності за допомогою комп'ютерної техніки, навчити їх реалізовувати свої здібності шляхом створення власних презентацій, проєктів.

На базі Хмельницької обласної бібліотеки для дітей ім. Т.Г.Шевченка діють багато проєктів, зокрема:

- літературний проєкт «Читай українське!» об'єднує усіх поціновувачів книги. Під час дії проєкту у бібліотеці побувало чимало сучасних українських авторів, які презентують власні твори для дітей та дорослих. Такі творчі зустрічі, які проходять офлайн і онлайн, мають терапевтичний вплив на усіх нас, допомагають, мотивують та додають сили рухатися вперед і не зупинятися;

- проєкт «Письменник_воїн, слово_зброя» започаткований у бібліотеці з початком активних бойових дій, майорить відомими іменами наших славних воїнів. Вони несуть службу, захищають Батьківщину та не полишають власного покликання. Сила українського слова – потужна зброя у боротьбі з ворогом!

З березня 2022 р. у нашій бібліотеці стартував проєкт Книготерапія від письменника” для психологічної підтримки читачів і звичайно популяризації читання. У форматі онлайн/офлайн діти спілкуються з авторами книг.

Щорічний Всеукраїнський тиждень дитячого читання відбувся цього рік під гаслом «Нація, яка читає – непереможна!». Він був особливим – наповнений духом незламності та стійкості, а головне – безмежної любові до нашої країни та її жителів. Протягом тижня діти здійснили 3-Д мандри за допомогою окулярів віртуальної реальності, відвідали інтерактивний майданчик бібліотеки, побували на книжковому рандеву «Читай і дивись».

У Хмельницькій області реалізовується обласна програма літніх читань «Читацькі перегони».

Завдяки його організації відбувається залучення широкого загалу дітей до активної участі у культурному житті; виховання поваги до кращих надбань української та світової літератури.

Національний тиждень читання впродовж якого розповідаємо про улюблені книги наших читачів українських та іноземних авторів. Кожен день тижня присвячений певному жанру літератури. На сьогодні найулюбленішим залишається фантастика та фентазі. Серія книг про Гаррі Поттера не втрачає своєї популярності і завжди лідирує у рейтингах. Є серед наших читачів і такі,

хто перечитує серію по декілька разів. Справжні поттеромани щороку збираються на вечірку, присвячену улюбленій книзі, яка вже має своїх відданих фанів.

Відомо, що для дітей найкраща пора для творчості – літо. Тому в цей період у бібліотеці рекомендуємо приділяти увагу різноманітним творчим заходам. Можна організувати літню дворову площадку «Територія творчості», де бібліотекарі та діти матимуть змогу проводити майстер-класи, а всі бажаючі візьмуть участь у конкурсах плакатів та малюнків. Також викличе захоплення у дітей розташування творчого намету на площадці. Адже вони зможуть тут презентувати свої творчі роботи, провести майстер-клас, поспілкуватись і зацікавити охочих.

Літній проєкт «Читання в парку». Щодня протягом тижня бібліотекарі розгортали бібліолокацію у центральному парку для мешканців міста. Для них бібліотекарі представили книжкові новинки, майстер-класи, розмальовки, ігри. Багато з відвідувачів стають в подальшому читачами бібліотеки.

Активними помічниками дитини в пізнанні необмеженого світу духовних цінностей, у розвитку художніх і творчих здібностей, підтримці інтересу до читання є бібліотеки для дітей. Вони відіграють важливу роль у формуванні особистості, сприяють всебічному розвитку обдарованих і творчих дітей.

Бібліотеки для дітей сьогодні створюють дітям і підліткам комфортні умови для повноцінного інтелектуального спілкування, сприяють поповненню інформаційного багажу, надають творчий простір для проведення їх дозвілля. Використовуючи всі наявні ресурси, бібліотека створить дітям найоптимальніші умови для всебічного творчого розвитку.

В.Сухомлинський писав: «Дитина за своєю природою – допитливий дослідник, відкривач світу. Так нехай перед ним відкривається чудовий світ в живих фарбах, яскравих і трепетних звуках, у казці і грі, у власній творчості, у прагненні роботи добро людям. Через казку, фантазію, гру, через неповторну дитячу творчість – вірна дорога».

Матвєєва Діана,
завідувачка відділом абонементу
Хмельницької обласної бібліотеки для молоді,
провідний бібліотекар

Читання як тренд. Роль бібліотек у формуванні звички і потреби в читанні

У статті висвітлено такі аспекти: читання як чинник формування цілісної особистості; форми і методи роботи з молоддю для популяризації читання; принципи формування фондів книгозбірні; організація простору бібліотеки з врахуванням інтересів читача; співпраця бібліотеки з різними організаціями та установами.

Ключові слова: навкололітературне життя; амбасадор читання; читецький інтерактив; літературне ком'юніті

Про користь читання зроблено чимало досліджень фахівцями найрізноманітніших галузей. Цей процес, безсумнівно, один з найвизначальніших факторів у формуванні критичного і аналітичного мислення людини, формулювання нею ідей та пошуку креативних шляхів для їх втілення. Якісне читання і розуміння тексту – гарантія успішного навчання. Але навіть це не головне. «Нові дослідження показують, що діти, які читають удома, краще себе контролюють і швидше справляються з поставленими завданнями, тобто мають життєві навички, котрі роблять їх щасливішими і здатними до адаптації. Вони розсудливіші й зосередженіші, ставлять собі правильні цілі й розуміють, як їх досягти. Загалом їх можна назвати підготовленишими до майбутнього. Увійшовши до читацького життя своєї дитини, цілеспрямовано виховуючи в ній читача, ви допоможете їй стати володарем власної долі» [4. С.10] А для досягнення успіху людині на різних етапах життя слід опрацьовувати великий обсяг інформації концентрованої у найрізноманітніших за жанром і формою подачі книгах. Видатні люди не лише прочитують чимало різної літератури (загальновідомим прикладом став факт про Стіва Джобса: за відпустку він перечитав 14 книжок. Швидкість читання – 150 с. на годину) але часто й самі стають авторами книг у жанрі нон-фікшн чи надихають біографів й дослідників свого феномену на створення нового видання.

Ясна річ, щоб читання стало трендом, поодинокі чи точкові тактичні ходи не принесуть сподіваних результатів. Це має бути продумана довготривала стратегія з проміжними результатами і якісною аналітикою на рівні держави і міністерств. Якісна промоція книги/автора/видавництва/бібліотеки/книгарні/літературних подій, фінансове забезпечення на рівні держави/громади/залучення спонсорських коштів на літературне і